

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

Кафедра філософії та соціології
(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни **Соціологія культури**
(назва дисципліни)

для третього освітньо-наукового рівня доктор філософії (PhD)
напряму / спеціальності(ей) для всіх напрямів і спеціальностей

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
Протокол № 4 від 20.11.2019 р.

Завідувач кафедри_ проф. Кононов І.Ф. (підпис)

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

1. Назва дисципліни.

Соціологія культури

2. Код дисципліни.

ВЗПЗ

3. Тип дисципліни.

За вибором

4. Рік (роки) навчання.

1-й

5. Семестр / семестри.

2

6. Кількість кредитів ECTS.

3

7. Відомості про викладача (викладачів).

Верховод Лілія Іванівна – доцент кафедри філософії та соціології, кандидат соціологічних наук, доцент, e-mail: lebedlili@yandex.ru

8. Мета вивчення дисципліни (в термінах результату навчання й компетенції).

Мета – ознайомити з сучасними уявленнями про сутність феномена культури, міжкультурної комунікації, навчити аналізувати сучасні соціокультурні процеси, зокрема, розуміти запити суспільства до науки, з'ясувати особливості впливу культури на розвиток науки, постановку наукових проблем, формування філософських категорій та наукових понять; формувати соціологічне мислення; виховувати повагу до культури інших народів.

9. Компетенції здобувача, які формуються внаслідок вивчення дисципліни

В результаті освоєння освітньо-наукової програми освітнього рівня доктора філософії у здобувача мають бути сформовані такі компетентності:

- Інтегральна компетентність (ІК), здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності.
- загальні компетентності (ЗК), які не залежать від галузі та є обов'язковими для здобувачів ступеню доктора філософії;
- фахові компетентності (ФК), які розкривають вміння та навички здобувачів ступеню доктора філософії.

Таблиця 1. Компетентності та програмні результати навчання згідно із Освітньо-науковою програмою доктора філософії 111 Математика.

ВЗПЗ	Соціологія культури	3,0	ІК, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК9, ЗК10, ЗК13, ЗК14, ЗК15, ЗК21, ЗК22, ЗК23, ЗК24, ЗК25, ЗК31, ЗК32, ЗК33	ПРН-3-2, ПРН-3-3, ПРН-3-4, ПРН-3-5, ПРН-3-6, ПРН-3-12, ПРН-3-26, ПРН-3-27, ПРН-3-28, ПРН-3-29, ПРН-3-30, ПРН-3-39, ПРН-3-32, ПРН-3-33, ПРН-У-8, ПРН-У-14, ПРН-У-15
------	---------------------	-----	--	--

знати: у чому полягає специфіка культури як атрибуту соціальної системи, які характеристики притаманні структурним елементам культури, у яких аспектах проявляється зв'язок культури та суспільства, культури і науки, які чинники впливають на формування суспільних запитів до науки.

вміти: узагальнювати наукову інформацію філософського та соціологічного характеру; давати комплексну характеристику культури як атрибута соціальної системи та науки як

культурного феномену; аналізувати соціокультурні процеси у сучасному світі; відповідати на запити суспільства.

10 Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування дисципліни):
«Філософія», «Соціологія».

11 Зміст дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	13
Змістовий модуль 1. Структура культури в соціологічному вимірі.										
Тема 1. Культура як об'єкт соціологічного аналізу.	6	2			4	6	2			4
Тема 2. Соціологічний вимір різних видів культури.	7	2			5	7	2			5
Тема 3. Ритуал, символ, міф як складові культури сучасного суспільства.	7	2			5	7	2			5
Разом за змістовим модулем 1	20	6			14	20	6			14
Змістовий модуль 2. Культура і суспільство.										
Тема 1. Суб'єкти культурної творчості.	7	2			5	7	2			5
Тема 2. Культура як фактор формування особистості: проблема ідентичності.	7	2			5	7	2			5
Тема 3. Вплив глобалізації на соціокультурні процеси в сучасному світі.	7	2			5	7	2			5
Тема 4. Масова комунікація як інформаційне поле культури.	7	2			5	7	2			5
Разом за змістовим модулем 2.	28	8			20	28	8			20
Змістовий модуль 3. „Культура і наука.										
Тема 1. Наука як культурний феномен.	7	2			5	7	2			5
Тема 2. Наука та суспільство: формування запитів одне до одного	7	2			5	7	2			5
Тема 3. Наукова культура сучасного суспільства (світовий та український контекст).	7	2			5	7	2			5

Тема 4. Трансформація місії бібліотек у сучасному суспільстві.	7	2			5	7	2			5
Разом за змістовим модулем 3	28	8			20	28	8			20
Змістовий модуль 4. Міжкультурна комунікація в сучасному суспільстві										
Тема 1. Теоретичне осмислення проблеми міжкультурної комунікації	7	2			5	7	2			5
Тема 2. Особливості міжкультурної комунікації в сучасному світі	7	2			5	7	2			5
Разом за змістовим модулем 4	14	4			10	14	4			10
Усього годин	90	26			64	90	26			64

12 Список рекомендованої навчальної літератури.

Основна навчальна література

1. Болотова В.О. Соціологія культури : конспект лекцій для студентів спеціальності 054 «Соціологія»/ В.О. Болотова. – Харків : НТУ«ХП», 2017 – 104 с.
2. Верховод Л. І. Соціологія культури та міжкультурна комунікація : навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заоч. форми навч. спец. «Соціологія» / Л. І. Верховод ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2018. – 262 с.
3. Каган М. С. Философия культуры / М. С. Каган. – СПб.: ТОО ТК «Петрополис», 1996. – 230 с.
4. Кононов І. Ф. Теоретична соціологія: підручник для студ. вищ. навч. закл.: у 2 т. / І. Ф. Кононов. – Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. – Т. 1: Соціальність та її форми. – 576 с.
5. Лебідь Л. І. Соціологія культури: навч. посіб. / Лебідь Л. І. - Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. – 217 с.
6. Лобас В. Х. Семиотические предпосылки эффективности управления / В. Х. Лобас. – К.: Вища школа, 1980. – С. 47 – 75.
7. Лобас В. Х. Українська і зарубіжна культура / В. Х. Лобас. – К.: МАУП, 2000. – 256 с.
8. Лотман Ю. М. Культура и взрыв / Ю. Лотман. – М.: Прогресс – Гнозис, 1992. – 272 с.
9. Ляпина Л. К проблеме типологизации концепций мультикультурализма / Лапина Л. // Социология: теория, методы, маркетинг. – 2015. – № 1. – С. 69 – 81.
10. Маркарян Э. С. Теория культуры и современная наука / Маркарян Э. С. – М.: Мысль, 1983. – 283 с.
11. Мид М. Культура и мир детства: Избранные произведения / Маргарет Мид. – М.: Издательство «Наука», 1988 – 430 с.
12. Моль А. Социодинамика культуры / Абраян Моль; пер. с фр.; предисл. Б. В. Бирюкова. Изд. 3-е. – М.: Издательство ЛКИ, 2008 – 416 с.
13. Петров М. К. Язык, знак, культура / М. К. Петров. – М.: Едиториал УРСС., 2004. – 328 с.
14. Сепир Э. Избранные труды по языкознанию и культурологии / Э. Сепир; пер. с англ. под ред. А. Е. Кибрика. – М.: Прогресс : Изд. группа «Универс», 1993. – 654 с.
15. Сорокин П. А. Социальная и культурная динамика / П. А. Сорокин; пер. с англ. В. В. Сапова. – М.: Астрель, 2006. – 1176 с.
16. Социология культуры : учеб. пособие / Е. Н. Нархова, Д. Ю. Нархов ; М-во науки и высш. образования Рос. Федерации, Урал. федер. ун-т. – Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2019. – 302 с.

17. Соціологія культури: навч. посібник / За ред. О.М. Семашка, В.М. Пічі. – Київ : Каравелла, Львів: Новий Світ-2000, 2002. – 334 с.
18. Ставропольський Ю. В. Соціологія культури в Японії і США / Ставропольський Ю. В. // Соціологія і життя. – 2014. – № 3. – С. 187 – 196.
19. Уайт Л. Енергія і еволюція культури / Л. Уайт; пер. англ. Е. М. Лазаревої // Вопросы социальной теории. – 2017. – Т. IX. – С. 39 – 63. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://iphras.ru/uplfile/root/biblio/vst/2017/2017-9-04.pdf>
20. Успенський Б. А. Ego loquens. Язык и коммуникационное пространство / Успенський Б. А. – М.: РГГУ, 2007. – 320 с.
21. Флиер А. Я. Структура культури / Флиер А. Я. // Культура культуры. – 2017. – № 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cult-cult.ru/struktury-kulitury/>
22. Флиер А. Я. Структура культури 2. Культура как предмет научного познания / Флиер А. Я. // Культура культуры. – 2017. – № 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cult-cult.ru/the-structure-of-culture-2-culture-as-a-subject-of-scientific-knowledge/>
23. Фрик Т. Б. Основы теории межкультурной коммуникации: учебное пособие / Т. Б. Фрик; Томский политехнический университет. – Томск: Изд-во Томского политехнического университета, 2013. – 100 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://portal.tpu.ru/SHARED/t/TFRIK/two/Tab3/OTMK_FRIK_2.pdf
24. Шапинская Е. Н. Художественный вкус и культурный капитал: взгляды и идеи Пьера Бурдьё / Шапинская Е. Н. // Культура культуры. – 2017. – № 3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cult-cult.ru/artistic-taste-and-cultural-capital-views-and-ideas-of-pierre-bourdieu/>
25. Швейцер А. Благоговение перед жизнью / А. Швейцер; пер. с нем.; сост. и посл. А. А. Гусейнова; общ. ред. А. А. Гусейнова и М. Г. Селезнева. – М.: Прогресс, 1992. – 576 с.

Додаткова навчальна література

1. Важинский Н. П. Решение проблемы определения термина «культура» и его следствия / Н. П. Важинский // Наука и образование сегодня. – 2019. – №12 (47). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://cyberleninka.ru/article/n/reshenie-problemy-opredeleniya-termina-kultura-i-ego-sledstviya> (дата обращения: 06.03.2020).
2. Левицкий В. С. Глобализация и ее идеологические границы / Левицкий В. С. // Universum: общественные науки. – 2017. – № 4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://7universum.com/ru/social/archive/item/4739>
3. Маркова С. Д. Аккультурация: к теории вопроса / Маркова С. Д. // Современные научные исследования и инновации. – 2015. – № 12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://web.snauka.ru/issues/2015/12/60006>
4. Назаров М. М. Изменения медиасреды и современные практики чтения / Назаров М. М., Ковалев П. А. // Социс. – 2017. – № 2. – С. 84 – 95.
5. Норманская А. В. Специфика формирования ценностей массовой культуры (на примере массовой литературы и телевизионного сериала) / А. В. Норманская // Культура народов Причерноморья. — 2014. — № 276. — С. 59-62. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/93344/17-Normanskaia.pdf?sequence=1>
6. Комаровский А. В. Исследовательские программы в социологическом изучении культуры / Комаровский А. В. // Социологический альманах. – 2015. – № 6. – С. 275 – 282. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://cyberleninka.ru/article/v/issledovatelskie-programmy-v-sotsiologicheskom-izuchenii-kultury>
7. Руденко А. М. Воздействие средств массовой коммуникации на современное общество / Руденко А. М., Котлярова А. В. // Медиаобразование. – 2017. – Вып. 3. – С. 132 – 142. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.mediagram.ru/netcat_files/101/119/h_dd61845a1c3c8de1e15732cadf9723be
8. Сорока Ю.Г. Методологія дослідження культури в соціології: культурно-аналітичний підхід / Сорока Юлія Георгіївна. // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: Зб. наук. пр. – Харків, 2007.

8. Тарновський К. Ю. Особенности самоидентификации личности в обществе постмодерна / Тарновський К. Ю. // Ценности и смыслы. – 2016. – № 3 (43) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://cyberleninka.ru/article/v/osobennosti-samoidentifikatsii-lichnosti-v-obschestve-postmoderna>
9. Тетерина Е. А. Роль мифов в развитии культуры / Тетерина Е. А., Питерова А. Ю. // Наука. Общество. Государство . – 2014. – № 2 (6) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://cyberleninka.ru/article/v/rol-mifov-v-razviti-i-kultury>
10. Хмара О. Дозвілля у молодіжній масовій культурі / О. Хмара // Матеріали XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти «Історичний досвід і сучасність»: зб. наук. праць. – Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. – 2019. – № 37. – С. 100-106.
11. Церква, суспільство, держава у протистоянні викликам і загрозам сьогодення (інформаційні матеріали). – К., 2017. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://risu.org.ua/ua/index/resourses/sociology/67098/> Флиер А. Я. Варианты культурной политики и стратегии межкультурных взаимодействий / Флиер А. Я. // Культура культуры. – 2017. – № 3 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://cult-cult.ru/the-cultural-policy-options-and-strategies-of-intercultural-interactions/>
12. Шапинская Е. Н. К методологии исследований культуры: дискурсивный анализ / Шапинская Е. Н. // Культура культуры. – 2017. – № 2 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://cult-cult.ru/to-the-methodology-of-cultural-studies-discourse-analysis/>

13 Технології викладання та атестації.

Діяльність студента:

- опанування теоретичного матеріалу на лекційних заняттях;
- підготовка презентацій тем курсу в рамках самостійної роботи;
- самопідготовка (вивчення рекомендованої літератури в рамках самостійної роботи студента та підготовки до підсумкового контролю).

Поточний контроль:

дві письмові модульні контрольні роботи.

Форма семестрового контролю:

залік.

14 Критерії оцінювання (у %).

Семестрову рейтингову оцінку розраховують, виходячи з критеріїв:

- письмові модульні контрольні роботи – 60%;
- самостійна робота – 40%.

15 Мови викладання.

Українська.

16 Навчальний контент до організації самостійної роботи

Теми для самостійної роботи (передбачається розробка презентації на одну із запропонованих тем)

Тема 1. Культура як об'єкт соціологічного дослідження.

1. Основні визначення культури.
2. Поняття репрезентативної культури Ф. Тенбрука.
3. Соціальні функції культури.
4. Типологія культури.
5. Моделі соціокультурної динаміки.

Основні поняття: культура, репрезентативна культура, функції культури, соціокультурна динаміка, циклічна модель соціокультурної динаміки, лінійна модель соціокультурної динаміки, хвильова модель соціокультурної динаміки, модель соціокультурної динаміки „ризома”.

Тема 2. Соціологічний вимір різних видів культури.

1. Передумови виникнення масової культури. Сутність масової культури.

2. Соціальні функції масової культури.
3. Сутність елітарної та високої культур.
4. Репрезентативна культура, субкультура та контркультура: проблема співвідношення.
5. Особливості молодіжної субкультури. Напрямки молодіжної субкультури в сучасному українському суспільстві.

Основні поняття: масова культура, елітарна культура, висока культура, субкультура, контркультура, молодіжна субкультура, культура бідності.

Тема 3. Ритуал, символ, міф та їх вплив на життєдіяльність суспільства.

1. Визначення ритуалу в межах різних наук (антропология, етнографія, соціологія). Аналіз ритуалів в науковому доробку Е. Дюркгайма.
2. Типологія ритуалів.
3. Соціальні функції ритуалів.
4. Сутність символу як механізму пам'яті культури.
5. Типологія символів (В. Тернер, Е. Фромм, О. Лосев та ін.).
6. Значення символів у житті суспільства.
7. Поняття міфу, міфологічного. Міф як життєва реальність (визначення О. Лосева). Соціальні функції міфу.

Тема 4. Суб'єкти культурної творчості.

1. Визначення інтелігенції. Характеристики інтелігенції як прошарку суспільства.
2. Інтелігенція як творець культури.
3. Визначення соціальних рухів. Соціальні рухи як суб'єкти культурної творчості.
4. Особливості руху Контркультури 60-70-х рр. ХХ століття. Культурні наслідки руху Контркультури.
5. Специфіка сучасного культурного виробництва. Феномен творчих (культурних) індустрій.

Основні поняття: інтелігенція, соціальний рух, рух Контркультури, культурне виробництво, творчі індустрії, суб'єкт культурної творчості.

Тема 5. Культура як фактор формування особистості: проблема ідентичності.

1. Людина як продукт культури: взаємозв'язок культури і соціалізації.
2. Сутність ідентичності. Культура як поле формування ідентичності.
3. Особливості процесу формування ідентичності в традиційному та сучасному суспільствах: порівняльний аналіз.
4. Сучасна культура як джерело кризи ідентичності особистості.

Основні поняття: соціалізація, ідентичність, індивідуальність, соціальна роль, інтракультурна форма прояву індивідуальності, метакультурна форма прояву індивідуальності.

Тема 6. Вплив глобалізації на соціокультурні процеси в сучасному світі.

1. Суть глобалізації.
2. Основні етапи глобалізації.
3. Культурні наслідки глобалізації.
4. Фактори культурної глобалізації.
5. Особливості культурного діалогу у світі, що глобалізується.

Основні поняття: глобалізація, глобалізація культури, вестернізація, американізація, мова, ділова еліта, клубна культура інтелектуалів, суспільні рухи, масова культура.

Тема 7. Масова комунікації як інформаційне поле культури.

1. Визначення „масової комунікації”. Сутнісні характеристики масової комунікації як соціального феномену.
2. Масова комунікація та культурні комунікації: проблема взаємозв'язку.
3. Соціокультурні функції масової комунікації.
4. Феномени «культурного імперіалізму» та «інформаційного імперіалізму» в сучасному світі.
5. Масова комунікація і масова культура: проблема взаємозв'язку.

Основні поняття: масова комунікація, засоби масової інформації, культурний імперіалізм, інформаційний імперіалізм, культурна комунікація, канали масової комунікації.

Тема 8. Наука як культурний феномен.

1. Загальні уявлення про науку як феномен.
2. Передумови виникнення науки.
3. Функції науки.
4. Культурна детермінація науки.

Основні поняття: наука, наукове пізнання, буржуазна революція, Новий час, капіталізм, культурний детермінізм.

Тема 9. Наука та суспільство: формування запитів одне до одного

1. Суспільства як соціальна система.
2. Місце науки в суспільствах різного типу.
3. Наука як товар.
4. Закономірності формування суспільних запитів до науки.
5. Криза сучасної науки: феномен науки заради науки.

Основні поняття: суспільство, докапіталістичне суспільство, капіталістичне суспільство, посткапіталістичне суспільство, суспільні запити, суспільні потреби, цінності, криза.

Тема 10. Наукова культура сучасного суспільства (світовий та український контекст).

1. Поняття наукова культура.
2. Елементи наукової культури.
3. Наукова культура у різних типах суспільства (країни центру, напівпериферії, периферії).
4. Особливості наукової культури в сучасній Україні.

Основні поняття: наукова культура, цінності, норми, наукова етика, професійний кодекс, наукові співтовариства, світ-системний аналіз.

Тема 11. Трансформація місії бібліотек у сучасному суспільстві

1. Історія виникнення бібліотек.
2. Роль бібліотек у формуванні наукової культури.
3. Бібліотека в капіталістичному та посткапіталістичному суспільстві: порівняльний аналіз.

Основні поняття: бібліотека, бібліосоціологія, соціологія читання, місія бібліотеки, функції бібліотеки, трансформація.

Тема 12. Теоретичне осмислення проблеми міжкультурної комунікації.

1. Комунікація та спілкування: соціологічний аналіз понять.
2. Міжкультурна комунікація як предмет наукового розгляду.
3. Основні етапи розвитку теорії міжкультурної комунікації.
4. Макро- та мікрорівень міжкультурної комунікації.
5. Теорії міжкультурної комунікації.

Основні поняття: міжкультурна комунікація, спілкування, Інститут закордонної служби, міжкультурна комунікативна компетенція, функціоналізм, критичний підхід, розуміючий підхід.

Тема 13. Особливості міжкультурної комунікації в сучасному світі.

1. Тип культури та міжкультурна комунікація.
2. Особливості вербальної комунікації. Формула Г. Лассуелла.
3. Невербальні аспекти комунікації.
4. Культурний шок.
5. Аккультурація як наслідок міжкультурної комунікації.
6. Особливості формування міжкультурної компетенції.

Основні поняття: культура, вербальна комунікація, висококонтекстні – низькоконтекстні культури, поліхромні – монохромні культури, лінійна модель комунікації, невербальна комунікація, проксемика, хронеміка, кінетика, аккультурація, культурний шок, міжкультурна компетенція.

17 Проведення поточного і підсумкового контролю.

Завдання до модульного контролю № 1.

Варіант 1.

1. Визначте передумови виникнення масової культури. В чому полягає сутність масової культури?
2. Дайте визначення поняття «елітарна культура».
3. **Хто з соціологів аналізував проблему розриву між об'єктивними та суб'єктивними аспектами сучасної йому культури:**
 - А) К. Манхейм.
 - Б) Т. Адорно.
 - В) Г. Маркузе.
 - Г) Г. Зіммель.

Варіант 2.

1. Охарактеризуйте науку як культурний феномен.
2. Дайте визначення поняття «цінності».
3. **Хто є автором концепії «визначення ситуації»:**
 - А) Р. Мертон.
 - Б) Дж. Мід.
 - В) Ч. Кулі.
 - Г) У. Томас.

Варіант 3.

1. Визначте місце культури в системі суспільство (за Т. Парсонсом).
2. Дайте визначення поняття «висока культура».
3. **Становлення масової культури датується:**
 - А) кінцем 18 – початком 19 ст.
 - Б) кінцем 19 – початком 20 ст.
 - В) серединою 20 століття.
 - Г) кінцем 20 – початком 21 ст.

Варіант 4.

1. Дайте характеристику соціальних функцій ритуалу. Наведіть приклади ритуалів у сучасному суспільстві.
2. Дайте визначення поняття «міф».
3. **Оберіть правильну відповідь щодо співвідношення понять «репрезентативна культура», «субкультура», «контркультура»:**
 - А) Субкультура та контркультура є невід'ємними складовими репрезентативної культури.
 - Б) Субкультура та контркультура протистоять репрезентативній культурі, претендують на її місце.
 - В) Субкультура є складовою репрезентативної культури, а контркультура протистоїть репрезентативній культурі, претендує на її місце.
 - Г) Репрезентативна культура та контркультура є невід'ємними складовими субкультури.

Варіант 5.

1. Визначте місце науки в історичних типах суспільства.
2. Дайте визначення поняття «символ».
3. **Хто є автором крилатого вислову: «Якщо Рим дав світові право, Англія - парламентську діяльність, Франція – культуру та республіканський націоналізм, то сучасні США – науково-технічні революцію та масову культуру»:**
 - А) З. Бжезинський.
 - Б) Д. Белл.
 - В) І. Валлерстайн.
 - Г) О.Тоффлер.

Варіант 6.

1. Дайте основні визначення культури.

2. Дайте визначення поняття «ритуал».
3. **Які три типи культури виокремлюються в концепції культурних суперсистем П. Сорокіна:**

Сорокіна:

- А) ідеаціональна, ідеалістична, чуттєва.
- Б) національна, ідеалістична, чуттєва.
- В) ідеаціональна, атеїстична, чуттєва.
- Г) антична, середньовічна, ренесансна.

Варіант 7.

1. Чому культура вважається полем для формування ідентичності людини?
 2. Дайте визначення поняття «культурне виробництво».
 3. **Хто ввів у науковий обіг термін «ідентифікація»**
- А) Г. Зіммель.
 - Б) Е. Гіденс.
 - В) З. Фрейд.
 - Г) Е. Еріксон.

Варіант 8.

1. Опишіть, як змінюється роль бібліотек в сучасному суспільстві.
 2. Дайте визначення поняття «ідентичність».
 3. **Що не відноситься до рушійних сил культурної глобалізації (за П. Бергером):**
- А) мова.
 - Б) ділова еліта.
 - В) культурні заклади.
 - Г) суспільні рухи.

Варіант 9.

1. Дайте характеристику феноменів культурного та інформаційного імперіалізму.
 2. Дайте визначення поняття «глобалізація».
 3. **Який дослідник аналізував проблему «зіткнення цивілізацій»:**
- А) С. Хантінгтон.
 - Б) Г. Зіммель.
 - В) П. Сорокін.
 - Г) О. Конт.

Варіант 10.

1. Визначте культурні наслідки глобалізації.
 2. Дайте визначення поняття «масова комунікація».
 3. **Які дослідники вперше описали феномен культурної індустрії, який породив масову, комерційну культуру:**
- А) Т. Адорно і М. Хоркхаймер
 - Б) Р. Хоггарт і М. де Серто.
 - В) Ж. Моліно і П. Бергер.
 - Г) Т. Парсонс і Р. Стіл.

Варіант 11.

1. Визначте культурні наслідки руху Контркультури 60-70-х рр. XX ст.
 2. Дайте визначення поняття «соціалізація».
 3. **Хто є автором тези: «Ми створили культуру, що базується на масових розвагах і масовому самозадоволенні... Культурні сигнали передаються через Голлівуд і «McDonald's» по всьому світу. На відміну від звичайних завойовників, ми не задовольняємося підпорядкуванням інших: ми наполягаємо на тому, щоб нас імітували»:**
- А) З. Бжезинський.
 - Б) Д. Белл.
 - В) Е. Гіденс.

Г) Р. Стіл.

Варіант 12.

1. Дайте характеристики чинників формування суспільних запитів до науки.
2. Дайте визначення поняття «проксеміка».
3. **Хто є автором наступного визначення поняття «глобалізація»: це інтенсифікація світових соціальних відносин, зростаюча взаємозалежність суспільств, що складають сучасну людську цивілізацію:**
 - А) М. Арчер.
 - Б) Р. Робертсон.
 - В) Е. Гіденс.
 - Г) Р. Стіл.

Варіант 13.

1. Порівняйте роль науки в суспільствах з різним рівнем розвитку (країни центру, напівпериферії, периферії).
2. Дайте визначення поняття «наукові співтовариства».
3. **В якій країні зародився рух буккросинг:**
 - А) Франція.
 - Б) Китай.
 - В) США.
 - Г) Великобританія.

Варіант 14.

1. Дайте характеристику рушійних сил культурної глобалізації.
2. Дайте визначення поняття «міжкультурна комунікація».
3. Засновником якої галузі знання вважають П. Отле:
 - А) соціологія читання.
 - Б) соціологія книги.
 - В) соціологія літератури.
 - Г) соціологія тексту.

Завдання до модульного контролю № 2.

Підготуватись до написання есе за наступними темами (обсяг есе – не менше 2 стор., шрифт 14, інтервал 1,5):

1. Доведіть необхідність вивчення соціології культури в рамках третього освітньо-кваліфікаційного рівня.
2. Чому дослідження проблем культури стають надзвичайно актуальними в сучасному світі? Обґрунтуйте свою думку.
3. Чи можливо сформулювати універсальне визначення поняття «культура», яке б використовувалося представниками усіх наук про культуру? Обґрунтуйте свою думку.
4. Масова культура – це зло чи благо для сучасної цивілізації? Обґрунтуйте свою думку.
5. Чи мають право на існування молодіжні субкультури? Порівняйте ставлення до молодіжних субкультур в СРСР та сучасній Україні.
6. Чи є популярними бібліотеки серед сучасних українців? Доведіть свою думку.
7. Чи може телебачення стати джерелом знань про особливості культури певного суспільства? Обґрунтуйте свою думку.
8. Чи є місце творчості в індустрії культури? Доведіть свою думку.
9. Чи можливе безконфліктне існування представників різних культур у сучасному світі? Доведіть свою думку.
10. У чому полягає феномен науки заради науки? Опишіть передумови його виникнення та подолання.